

ဒီယလေကျမ်း - အမှတ် ကိုးဆယ့်သုံး

ရတမ၏ ပရောဖက်ပြုအတိတ်ဇီဝကို ဖော်ထုတ်ခြင်း—ရှေးဟောင်း ပဂန်ဝါဒမှ ခေတ်သစ် လှည့်ဖြားမှုသို့

Jeff Pippenger
2024-02-26

ဒီယလေကျမ်းက ထိုဗျာဒိတ်ကို တည်ထောင်သောသူမှာ ရတမပင်ဖြစ်ကြောင်း သတ်မှတ်ဖော်ပြထားသည်။ ဝီလျံ မီလာက ဤအချက်ကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခဲ့သည့်အခါ၊ မီလာအိုက် သမိုင်းကောင်းရှိ ပရိုတက်စတန်များက ထိုသဘောကို ဆန့်ကျင်ခဲ့ကြသည်။ နောက်ဆုံးသောနဂရေကများတွင်လည်း ထိုဗျာဒိတ်ကို တည်ထောင်သောသူမှာ ရတမပင်ဖြစ်နေဆဲဖြစ်သည်။ ယနေ့တွင် လောဘိကာအခြေအနေရှိ အက်ဒီဗင်တစ်ဝါဒသည် “သင်၏လူမျိုးထဲမှ ဓားပျား” သည် အန်တီအိုခပ် အိပ်ဖန်စ်ဖြစ်ကြောင်း ဆိုသည့် လဲကျသွားသော ပရိုတက်စတန်အမည်ကို ယခု ထောက်ခံလျက်ရှိသည်။ မီလာအိုက်သမိုင်းကောင်း၌ ကျော်ပြင်ခြင်းခံရလျက်ရှိသော ပဋိညာဉ်လူမျိုးသည် ယနေ့ ကျော်ပြင်ခြင်းခံရလျက်ရှိသော နောက်ဆုံးသောနဂရေကများ၏ ပဋိညာဉ်လူမျိုးက ယခု ဆန့်ကျင်နေသောကဲ့သို့၊ အလားတူ အမှန်တရားတစ်ရပ်တည်းကိုပင် ဆန့်ကျင်ခဲ့ကြသည်။ ရှေးလူမျိုးက ဤအကြောင်းကို ကောင်းစွာ ဆိုခဲ့သည်။

ဖွဲ့ခဲ့သောအရာသည် ဖွဲ့လဲတုံ့သောအရာပင် ဖြစ်၏။ ပုဒ်သောအရာသည်လည်း ပုဒ်တုံ့သောအရာပင် ဖြစ်၏။ နအေကော့၌ အသစ်တစ်စုံတစ်ခုမျှ မရှိ။ “ဤအရာသည် အသစ်ဖြစ်၏” ဟု ဆိုနိုင်သောအရာ တစ်စုံတစ်ခုရှိသလော။ ထိုအရာသည် ကျွန်ုပ်တို့မတိုင်မီကာလဟောင်းကတည်းက ရှိခဲ့ပြီးသားဖြစ်၏။ ဒေသနာကျမ်း ၁:၉၊ ၁၀။

ပရောဖက်ပြုချက်အရ ရတမ၏ ပရိုထွန်းသရုပ်သဏ္ဍာန် သုံးမျိုးရှိပြီး ပထမနှစ်မျိုးသော ပရိုထွန်းသရုပ်သဏ္ဍာန်တို့က တတိယသရုပ်သဏ္ဍာန်၏ လက္ခဏာအင်္ဂါများကို ဖော်ထုတ်ပြောကြားသည်။ အကြောင်းမူကား သမုမာတရားသည် သက်သေခံနှစ်ဦး၏ သက်သေခံချက်ပေါ်၌ တည်မြဲအတည်ပြုသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

သို့ရာတွင် သူသည် သင်၏စကားကို နားမထောင်လျှင်၊ စကားတိုင်းသည် သက်သေခံသူ နှစ်ယောက် သို့မဟုတ် သုံးယောက်၏ နှုတ်ဖွဲ့ အတည်ပြုခြင်းခံရမည်အကြောင်း၊ သင်နှင့်အတူ တစ်ယောက် သို့မဟုတ် နှစ်ယောက်ကို ထပ်မံခေါ်သွားလော့။ မသံ ၁၈:၁၆။

ပဂန်ရတမ၏ ဘာသာရေးသည် ပဂန်ဝါဒဖြစ်ပြီး ပဂန်ဝါဒသည် စစ်မှန်သော ဘာသာတရား၏ အတုအယောင်တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ၎င်းကို အတုတူကို နားလည်သဘောပေါက်သည့် အဓိပ္ပာယ်အတိုင်း အတုအယောင်ဟု ဆိုရလောက်အောင် မဟုတ်ပေ။ အကြောင်းမူကား ပဂန်ဝါဒသည် စစ်မှန်သော ဘာသာတရားနှင့် အမှန်အားဖြင့် ဆင်တူခြင်း မရှိသလောက်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ပရောဖက်ပြုချက်ဆိုင်ရာ အမည်အရ ၎င်းတွင် အတုအယောင်ဆန်သော လက္ခဏာများ ရှိသည်။ ရတမမြို့သည် ယရေရှလင်မြို့၏ အတုအယောင်တစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ၎င်းတွင် ယရေရှလင်ရှိ ဗိမာန်တော်၏ အတုအယောင်ဖြစ်သော ဗိမာန်တော်ဆောင် (Pantheon) ရှိသည်။ ပဂန်ဝါဒ၏ ဘာသာရေးအကျင့်အကံမြားသည် သန်ရှင်းစေခြင်း မခံရသော၊ နတ်ဆိုးဆန်သော အရာများဖြစ်သော်လည်း၊ ၎င်းတို့သည် စာတန်၏ အတုအယောင် ဘာသာရေးအကျင့်အကံမြားကို ကိုယ်စားပြုနေသည်။ ပဂန်ရတမ၏ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်အား Pontifex Maximus ဟု ခေါ်ဆိုခဲ့သည်။ “Pontifex Maximus” ဟူသော ခေါင်းစဉ်သည် မူလက ရှေးရတမတွင် ရတမနိုင်ငံတော် ဘာသာရေး၏ အကျိုးဆုံး ယဇ်ပရောဖက်ကို ရည်ညွှန်းသော

အမည်ဖွဲ့ပြီး ငှင်း၏ မူလအစသည် ရှေးမသမ္မတနိုင်ငံ အစောပိုင်းကာလအထိ ပြန်လည်ဆက်နွယ်နေသည်။ အချိန်ကဉ်လာသည်နှင့်အမျှ ငှင်းသည် နိုင်ငံရေးနှင့် ဘာသာရေး အာဏာတို့နှင့် ဆက်စပ်လာခဲ့ပြီး နှစ်ဆက်ဆံတွင် ယနေ့ခေတ် ရိုမန်ကက်သလစ် အသင်းတော်ရှိ Pope အသုံးပြုသော ခေါင်းစဉ်အဖြစ် ဖွဲ့ဖွဲ့ပြောင်းလဲလာခဲ့သည်။

ပဂန်ရောမ၏ အကျိုးဆုံးယဇ်ပုရောဟိတ်၏ ဘွဲ့အမည်မှာ Pontifex Maximus ဖြစ်ပြီး ငှင်းသည် ပုပ်ရဟန်းမင်းကြီးအုပ်ချုပ်သော ရောမ၏ အကျိုးဆုံးယဇ်ပုရောဟိတ်၏ ဘွဲ့အမည်လည်း ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ငှင်းမှာ "အမေဩဆိုး ပွန်တိဖ်တို့အနက် အကျိုးမြတ်ဆုံးသူ" ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသော လက်တင်အသုံးအနှုန်းတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ သူသည် ရောမနိုင်ငံတော်၏ နိုင်ငံတော်ဘာသာတရားတွင် အကျိုးဆုံးယဇ်ပုရောဟိတ်ဖြစ်ပြီး အထူးသဖြင့် Jupiter ဘုရား၏ ကိုးကွယ်မှုဆိုင်ရာ ဘာသာရေးအဖွဲ့အစည်း၌ အဓိကတာဝန်ယူသူ ဖြစ်သည်။ Pontifex Maximus သည် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အာဏာနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများကို အရေးပါစွာ ကိုင်ဆောင်ထားပြီး ဘာသာရေးအခမ်းအနားအမျိုးမျိုးကို ကြီးကြပ်ခြင်းနှင့် ရောမဘာသာရေးပြုစုခြင်း စနစ်တကျ လည်ပတ်နိုင်စေရန် သင်္ချာစေခြင်းတို့လည်း ပါဝင်သည်။ Pontifex Maximus သည် ရောမဘာသာတရား၏ အခမ်းအနားကျင့်စဉ်များကို အဓိပ္ပာယ်ဖော်ထုတ်၍ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန် တာဝန်ရှိသော ယဇ်ပုရောဟိတ်အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ဖြစ်သည့် College of Pontiffs (Collegium Pontificum) ၏ ခေါင်းဆောင်လည်း ဖြစ်သည်။

အယူမှားရောမနှင့် ပုပ်ရဟန်းအာဏာရောမ နှစ်မျိုးစလုံး၏ အထက်တန်းယဇ်ပုရောဟိတ်မင်းသည် Pontifex Maximus ဖြစ်ခဲ့သဖြင့် ယနေ့ခေတ် ရောမ၏ ခေါင်းဆောင်၏ ဘွဲ့အမည်လည်း သဘာဝအလျောက် Pontifex Maximus ပင် ဖြစ်လိမ့်မည်။ အယူမှားရောမ၏ ဘာသာတရားသည် အယူမှားဘာသာဖြစ်ပြီး ပုပ်ရဟန်းအာဏာရောမ၏ ဘာသာတရားသည်လည်း အယူမှားဘာသာ ဖြစ်ခဲ့သကဲ့သို့ ယခုတိုင်လည်း ထိုသို့ပင် ဖြစ်နေဆဲဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ငှင်းကို ခရစ်ယာန်ဖြစ်ကြောင်း ဝန်ခံအသွင်ဖြင့် ဖုံးအုပ်ထားခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် နှစ်ဆက်ဆံကာလ၏ ယနေ့ခေတ် ရောမ၏ ဘာသာတရားသည်လည်း ခရစ်ယာန်ဖြစ်ကြောင်း ဝန်ခံအသွင်ဖြင့် ဖုံးအုပ်ထားသော အယူမှားဘာသာပင် ဖြစ်လိမ့်မည်။

အယူမှားအယူဝါဒရှိသော ရောမနှင့် ပုပ်ရဟန်းမင်းအာဏာပိုင် ရောမတို့သည် မိမိတို့ အမေဩဆိုးအာဏာဖြင့် အုပ်စိုးရမည့် အချိန်ကာလတစ်ခုစီ သီးသန့်ရှိခဲ့ကြသည်။ ဒံယလေကျမ်း အခန်း ၁၁၊ အခန်းငယ် ၂၄ ၌ ဖော်ပြထားသော အချိန်ဆိုင်ရာ ပရောဖက်ပြုချက် ပြည့်စုံစေရန်အတွက် အယူမှားအယူဝါဒရှိသော ရောမသည် သုံးရာခွဲခြောက်ဆယ်နှစ်တိုင်တိုင် အမေဩဆိုးအာဏာဖြင့် အုပ်စိုးရမည်ဖြစ်သည်။

သူသည် ပြည်နယ်၏ အဆီပည့်ဝဆုံးသော အရပ်များသို့ပင် ငါမြီးချမ်းစွာ ဝင်ရောက်လိမ့်မည်။ သူ၏ ဘိုးဘေးတို့မပြုခဲ့သောအမှုကိုလည်းကောင်း၊ သူ၏ ဘိုးဘေးများ၏ ဘိုးဘေးတို့မပြုခဲ့သောအမှုကိုလည်းကောင်း သူပြုလိမ့်မည်။ သူသည် လူယူရာဥစုစာ၊ သူပန်းဥစုစာနှင့် စည်းစိမ်ဥစုစာတို့ကို သူတို့အကြား၌ ဖြန့်ဝေလိမ့်မည်။ ထို့ပြင် သူသည် ခိုင်ခံ့သော ခံတပ်များကို ဆန်ကျင်၍ မိမိ၏ အကျိုးအစည်များကို အချိန်ကာလတစ်ခုအထိ ကြာငြိစိမ့်မည်။ ဒံယလေ 11:24။

အခန်းငယ် နှစ်ဆယ်လေး၏ အကြောင်းအရာမှာ အယူမှား ရောမဖြစ်သည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် အခန်းငယ် ဆယ်ခြောက်တွင် သူတို့သည် အကြောင်းအရာအဖြစ် ဖြစ်လာခဲ့ကြပြီး အခန်းငယ် သုံးဆယ်တစ်တိုင်အောင်လည်း အကြောင်းအရာအဖြစ် ဆက်လက်တည်ရှိနေသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဤအခန်းငယ်များကို နောင်လာမည့် ဆောင်းပါးများတွင် ကျွန်ုပ်တို့ အထူးသဖြင့်

ဆွေးနွေးမည်ဖြစ်သော်လည်း၊ ဤနရောဉ်မှ ပရောဖက်ပျံချက်က အယူမှား ရောမသည် သုံးရာခိုင်နှုန်းဆယ်နှစ်တိုင်အောင် အမငြိဆုံးအာဏာဖြင့် အုပ်စိုးမည်ဟု ဖော်ထုတ်ထားသည်ကိုသာ ညွှန်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုသည်မှာ ရောမက မိမိတို့၏ “devices” ကို “the strong holds” အပေါ် “even for a time” “forecasting” လုပ်ခြင်းအားဖြင့် ကိုယ်စားပြုထားသည်။ “against” ဟု ဘာသာပြန်ထားသော စကားလုံး၏ အမှန်တကယ် အဓိပ္ပာယ်မှာ “from” ဖြစ်ပြီး ထိုအခန်းငယ်၏ ဆိုလိုရင်းမှာ ရောမသည် “the strong holds” မှ ကမဘာကို ဦးဆောင်အုပ်ချုပ်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထို “the strong holds” ဆိုသည်မှာ ရောမမြို့ဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုသို့ အုပ်ချုပ်မည့် ကာလမှာ “a time” ဖြစ်ပြီး ထိုကာလသည် သုံးရာခိုင်နှုန်းဆယ်နှစ် ဖြစ်ကြောင်း ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။

ဘီစီ ၃၁ ခုနှစ်၊ အက်တီယမ်စစ်ပွဲ၌ ပဂန်ရောမသည် အမငြိဆုံးအာဏာဖြင့် အုပ်စိုးခြင်းကို စတင်ခဲ့ပြီး အဒီ ၃၃၀ ခုနှစ်အထိ ထိုသို့ အမငြိဆုံးအာဏာဖြင့် ဆက်လက်အုပ်စိုးခဲ့သည်။ ထိုနှစ်တွင် ကွန်စတန်တိုင်သည် အင်ပါယာ၏ မြို့ပြကို ရောမမြို့၏ ခိုင်ခံ့သောခံတပ်မှ ကွန်စတန်တီနိုပယ်မြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့သည်။ ထိုနောက် အင်ပါယာသည် မိမိ၏ နာမည်ဆိုးဖြင့် ကျွမ်းကျင်သော ကျဆင်းမှုကို စတင်ခဲ့သည်။ ရောမမြို့သည် ပဂန်ရောမအတွက် ပရောဖက်ပျံချက်ဆိုင်ရာ “ခိုင်ခံ့သောခံတပ်” ဖြစ်ခဲ့ပြီး ထိုမြို့မှ အုပ်စိုးနေစဉ် ယင်းသည် မအောင်မြင်နိုင်သော အင်အားဖြစ်ခဲ့သည်။ ကွန်စတန်တိုင်၏ အာဏာလွှဲပြောင်းမှုနောက် ဆက်လက်ဖြစ်ပွားသော စစ်ပွဲများတွင် ရောမမြို့သည် ဂျန်ဆီရစ်နှင့် ကျူးကျော်ဝင်ရောက်လာသော ဘာဘေးရီးယန်းလူမျိုးစုများ၏ တိုက်ခိုက်မှု ပစ်မှတ်ဖြစ်လာခဲ့ပြီး ထိုသူတို့ကို ဗျာဒိတ်ကျမ်း အခန်း ၈ ၏ ပထမပိုဒ်လေးလုံးဖြင့် ကိုယ်စားပြုထားသည်။

ဤအကြောင်းကြောင့် ဒံယလေအခန်းကဏ္ဍ ၁၁၊ အခန်းငယ် ၃၁ တွင် ပုပ်ရဟန်းမင်းအာဏာကို ထောက်မပေးရန် ထက္ကွတ်ဘုရားက “လက်ရုံးများ” (အယူမှားရောမ) သည် ပထမဦးစွာ “ခွန်အား၏ သန်ရှင်းရာဌာန” ကို ညစ်ညူးစေခဲ့သည်။ ရောမမြို့သည် အယူမှားရောမနှင့် ပုပ်ရဟန်းမင်းဆိုင်ရာရောမ နှစ်မျိုးလုံးအတွက် ပရောဖက်ပျံချက်ဆိုင်ရာ “ခွန်အား၏ သန်ရှင်းရာဌာန” ဖြစ်သည်။ အကြောင်းမူကား ခရစ်နှစ် ၃၃၀ တွင် အယူမှားအာဏာကို ကွန်စတန်တီနိုပယ်မြို့သို့ လွှဲပြောင်းလိုက်သဖြင့် ရောမမြို့သည် အင်အားတက်လာသော ပုပ်ရဟန်းမင်းဆိုင်ရာရောမအတွက် ကျန်ရစ်ခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဤအကြောင်းကြောင့် ဗျာဒိတ်ကျမ်းအခန်းကဏ္ဍ ၁၃၊ အခန်းငယ် ၂ တွင် နဂါး (အယူမှားရောမ) သည် ပုပ်ရဟန်းမင်းဆိုင်ရာရောမအား ၎င်း၏ “ရာဇပလ္လင်” ကို ပေးခဲ့သည်ဟု ဆိုထားသည်။ “ရာဇပလ္လင်” ဆိုသည်မှာ အာဏာတစ်ခုက အုပ်စိုးရာနရောကို ဆိုလိုသည်။ ထိုကြောင့် ခရစ်နှစ် ၅၃၈ မှ ၅၇၉ အထိ ပုပ်ရဟန်းမင်းဆိုင်ရာရောမသည် “ကာလတစ်ကာလ” အတွက် အယူမှားရောမ အထွတ်အထိပ်အုပ်စိုးခဲ့သကဲ့သို့ အထွတ်အထိပ်အာဏာဖြင့် အုပ်စိုးခဲ့သည်။

ပရောဖက်ပျံချက်သည် ဘုရားမသိသော ရောမနှင့် ပုပ်ရဟန်းမင်းဆိုင်ရာ ရောမတို့သည် အမငြိဆုံးအာဏာဖြင့် အုပ်စိုးမည့် သီးသန့်ကာလတစ်ရပ်ကို ဖော်ထုတ်ပြောပြပြီး ထိုသို့ အုပ်စိုးကြသောအခါ ၎င်းတို့၏ အာဏာစင်တာဖြစ်သော ရောမမြို့ပင် အုပ်စိုးကြမည်ဖြစ်သည်။ ဘုရားမသိသော ရောမ၏ မချိုးဖောက်နိုင်သကဲ့သို့သော အင်အားသည် ရောမမြို့ကို စွန့်ခွာသည့်အခါ အဆုံးသို့ ရောက်ခဲ့ပြီး ထိုအဖြစ်သည် အခန်းငယ် နှစ်ဆယ့်လေးတွင် “အချိန်” ဟူ၍ ကိုယ်စားပြုထားသော သုံးရာခိုင်နှုန်းဆယ်နှစ်၏ အဆုံးကို မှတ်သားပေးခဲ့သည်။ ထိုအတူ ပုပ်ရဟန်းမင်း၏ အုပ်စိုးမှု နှစ်တစ်ထောင်နှစ်ရာခိုင်နှုန်းကာလသည် 1798 ခုနှစ်တွင် အဆုံးသို့ ရောက်သောအခါ၊ နပိုလီယံသည် ပုပ်ရဟန်းမင်းကို ရောမမြို့မှ ဖယ်ရှားစေခဲ့ပြီး သူသည် ပြည်နှင့်ဒဏ်ခံရာ၌ သေဆုံးခဲ့သည်။

ဘုရားမသိသော ရောမနှင့် ပုပ်ရဟန်းမင်းဆိုင်ရာ ရောမတို့သည် နောက်ဆုံးသောကာလများ၌ ခဝေသစ်ရောမသည် သတ်မှတ်ထားသော ပရောဖက်ပျံချက်ကာလတစ်ရပ်အတွင်း အမငြိဆုံးအာဏာဖြင့် အုပ်စိုးမည်ကို တည်ထောင်ပြောကြားသည်။ “အချိန်မရှိတော့” သော်လည်း၊ နောက်ဆုံးသောကာလများ၌

ပုပ်ရဟန်းမင်း၏ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုကာလသည် သီးသန့်သတ်မှတ်ထားသော ကာလတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ထိုကာလသည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၌ မကပြီမီ ပါထွက်လာမည့် တနင်္ဂနွေဥပဒေမှ စတင်ကာ၊ မိကုခလေသည် ရပ်တည်၍ “မတရားသောသူသည် မတရားသကဲ့သို့ပင် နှစ်ပညားသောသူသည် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်သကဲ့သို့ပင် နှစ်ပညားသောသူသည် ဖြောင့်မတ်သောသူသည် ဖြောင့်မတ်သကဲ့သို့ပင် နှစ်ပညားသောသူသည် သန့်ရှင်းသောသူသည် သန့်ရှင်းသကဲ့သို့ပင် နှစ်ပညားသောသူသည်” ဟု ကြေညာသောအချိန်၊ လူသားတို့၏ ကရုဏာကာလ ပိတ်သိမ်းသည့်တိုင်အောင် ဆက်လက်တည်ရှိသည်။

ရောမမရှိရှိ ကတ်လော့စီယမ်၌ အယူမှားရောမသည် မိမိ၏ သွေးစွန်းသမိုင်းတစ်လျှောက် ခရစ်ယာန်များကို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခဲ့သည်။ ထိုပင် ပုပ်ရဟန်းမင်းအာဏာစိုးမိုးခဲ့သော အမှောင်ခေတ်များအတွင်း သက်သေခံ၍ အသက်ပေးခဲ့သော သူတော်စင်တစ်ရာသန်းကို ပုပ်ရဟန်းမင်းစနစ်က သတ်ဖြတ်ခဲ့ခြင်းဖြင့် ခရစ်ယာန်သမိုင်းပညာရှင်များက ခန့်မှန်းထားကြသည်။ ပုပ်ရဟန်းမင်းစနစ်သည် ထိုဆိုချက်ကို ငြင်းဆိုကာ ခန့်မှန်းအရေအတွက်ကို ငါးဆယ်သန်းခန့်ဟု သတ်မှတ်ထားသည်။ အယူမှားရောမနှင့် ပုပ်ရဟန်းမင်းဆိုင်ရာရောမတို့ နှစ်ဖက်စလုံးသည် ဘုရားသခင်၏ သစ္စာရှိသူများကို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခဲ့ကြပြီး ခေတ်သစ်ရောမသည်လည်း နောက်ဆုံးသောကာလ၌ ဘုရားသခင်၏ သစ္စာရှိသူလူမျိုးတော်ကို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မည်ဖြစ်သည်။

“အများသောသူတို့သည် အကျဉ်းချခံရကုန်မည်၊ အများသောသူတို့သည် မိမိတို့အသက်ဘေးလွတ်ရန် မျှော်မှီကြသောအခါမှ ထွက်ပြေးကုန်မည်၊ ထိုပင် အများသောသူတို့သည် သမုမာတရားကို ကာကွယ်ရပ်တည်ခြင်းဖြင့် ခရစ်တော်၏အတွက် သက်သေခံသောခြင်းကို ခံရလိမ့်မည်။” Selected Messages, book 3, 397.

ပဂန်ရောမသည် လောကကို အုပ်စိုးရန် လက်သို့ယူစဉ် ပထဝီအနုအေးအေးဆိုင်ရာ အတားအဆီး သုံးရပ်ကို အောင်မြင်ကျော်လွှားခဲ့သည်။ ပုပ်ရဟန်းမင်းဆိုင်ရာ ရောမသည်လည်း လောကကို အုပ်စိုးရန် လက်သို့ယူစဉ် ပထဝီအနုအေးအေးဆိုင်ရာ အတားအဆီး သုံးရပ်ကို အောင်မြင်ကျော်လွှားခဲ့သည်။ ခေတ်သစ်ရောမသည် ၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် တောင်ဘက်ရှင်ဘုရင် (ဘုရားမဲ့ဝါဒီ ဆိုဗီယက်ယူနီယံ) ကို အောင်မြင်ခဲ့ပြီး မကပြီမီလာမည့် တနင်္ဂနွေဥပဒေ အချိန်တွင် နောက်တစ်ဆင့်အားဖြင့် ဂုဏ်အသရေရှိသောပညာ (အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု) ကို ဖြိုခွဲမည်ဖြစ်သည်။ ထိုနောက် ၎င်းသည် အီဂျစ်ကို (ကမ္ဘာတစ်ခုလုံးကို) အောင်မြင်လိမ့်မည်။

“လူအသိုင်းအဝိုင်းတစ်ရပ်လုံးသည် နာခံသူများနှင့် နာမနာမခံသူများ ဟူသော ကြီးမားသော အုပ်စုနှစ်စုအတွင်းသို့ ခွဲဝင်လျက်ရှိသည်။ ငါတို့သည် မည်သည့်အုပ်စုတွင် ပါဝင်နေကြောင်း တွေ့ရမည်နည်း?”

“ဘုရားသခင်၏ ပညတ်တော်တို့ကို စောင့်ထိန်းသောသူများ၊ မုန့်ဖြူသော မဟုတ်ဘဲ ဘုရားသခင်၏ နှုတ်တော်မှ ထွက်လာသော နှုတ်ကပတ်တော်တိုင်းဖြင့် အသက်ရှင်သောသူများသည် အသက်ရှင်တော်မူသော ဘုရားသခင်၏ အသင်းတော်ကို ဖွဲ့စည်းကြသည်။ အနုတိခရစ်ကို လိုက်နာရန် ရွေးချယ်သောသူများသည် ကြီးမားသော ဖောက်ပြန်သူ၏ လက်အောက်ခံများ ဖြစ်ကြသည်။ စာတန်၏ အလံတော်အောက်တွင် တန်းစီရပ်လျက် သူတို့သည် ဘုရားသခင်၏ ပညတ်တော်ကို ချိုးဖောက်ပြောဆိုသူများကိုလည်း ထိုသို့ ချိုးဖောက်စေရန် ဦးဆောင်ကြသည်။ သူတို့သည် လူတို့က ဘုရားသခင်၏ နိုင်ငံတော်၏ ပညတ်တော်များကို နှင်းချခြင်းအားဖြင့် မကြီးပြင်ရုံ အစိုးရများအပေါ် မိမိတို့၏ သစ္စာရှိမှုကို ပြောကြားရန် နိုင်ငံများ၏ ဥပဒေများကို ထိုသို့ ပုံဖော်ပြဋ္ဌာန်းရန် အားထုတ်ကြသည်။”

“ရှာတန်သည် အလွန်အရေးပါသော အရာများကို လူတို့က ရှင်းလင်းတိကျသော အမေပြုဖွင့် မမေပြုနိုင်စေရန် အရေးမကင်းသော မေးခွန်းများဖြင့် စိတ်များကို လမ်းလွဲစေလျက်ရှိသည်။ ရန်သူသည် လောကကို ထောင်ချောက်ထဲသို့ ဖမ်းဆီးရန် အကဲဖြတ်ချက်ချမှတ်လျက်ရှိသည်။”

“ခရစ်ယာန်လောကဟု ခေါ်ဆိုကပြောသော ဤလောကသည် ကြီးမား၍ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်စေမည့် အဖွဲ့အစည်းများ၏ ဇာတ်ခုံဖွဲ့စည်းထားသည်။ အာဏာပိုင်နုရောဋ္ဌရှိသော လူတို့သည် ပုပ်ရဟန်းမင်းအာဏာစနစ်၏ နမူနာအတိုင်း စိတ်ကင်းညိုမှုကို ထိန်းချုပ်သော ဥပဒေများကို ပြဋ္ဌာန်းကြမြင်မည်။ ဗာဗုလုန်သည် မိမိ၏ မထေန်ဒုစရိုက်၏ အမျက်ဒေါသပျစ်ရည်ကို တိုင်းနိုင်အပေါင်းတို့အား သောက်စေမည်။ လူမျိုးတိုင်း ပါဝင်ပတ်သက်ရမည်ဖြစ်သည်။”
Manuscript Releases, volume 1, 296.

ဒီယလေ အခန်းကြီး ၁၁ အပိုဒ် ၄၁ တွင် ဖော်ပြထားသော “ဘုန်းထင်ရှားသောပြည်” သည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ သင့်ကတေဖွဲ့စည်းခြင်း သတ်မှတ်ပေးသည့် အမှန်တရားကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန်အတွက်၊ ယုဒအနွယ်၏ ခြေသတေသည့် နောက်ဆုံးကာလ၏ ပရောဖက်ပျံချက်ကို လေ့လာသော ကျောင်းသားများအား ပရောဖက်ပျံချက်၏ သုံးဆယ့်သုံးချောင်းဆိုင်ရာ နိယာမကို ဖွင့်ပြောပြမှုခဲ့သည်။ ထိုနောက်ဆုံးအပိုဒ် ခြောက်ပိုဒ်မှ ထွက်ပေါ်လာသော အလင်းကို ဒီယလေကျမ်း၌ “နုစေဉ်” ဟု ကိုယ်စားပြုဖော်ပြထားသော သမိုင်းကို ဒီယလေ ၁၁:၃၁ တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ဤအခန်း၏ နောက်ဆုံးအပိုဒ် ခြောက်ပိုဒ်ပေါ်သို့ အသုံးချခြင်းအားဖြင့် တည်ထောင်ထားပြီးဖြစ်သည်။ မိလာ၏ ပရောဖက်ပျံချောင်းဆိုင်ရာ မူဘာဏ်၏ သဘောချက်ဖြစ်လာခဲ့သော ထိုအခြေခံကျောက်တုံးအမှန်တရား (“နုစေဉ်”) သည်လည်း နောက်ဆုံးကာလ၏ ပရောဖက်ပျံချောင်းဆိုင်ရာ မူဘာဏ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။ မိလာ၏ မူဘာဏ်သည် ဘုရားသခင်၏ လူမျိုးကို နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းခဲ့သော ပျက်စီးစေသည့် အာဏာနှစ်ရပ်ဖြစ်သည့် အယူဝါဒမှဘုရားမှခွဲခြားခြင်းနှင့် ပုပ်ရဟန်းမင်းစနစ်အပေါ် အခြေပြုထားပြီး နောက်ဆုံးကာလ၏ မူဘာဏ်သည် နောက်ဆုံးကာလ၌ ဘုရားသခင်၏ လူမျိုးကို နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းသော ပျက်စီးစေသည့် အာဏာ သုံးရပ်အပေါ် အခြေပြုထားသည်။

၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် ရောက်ရှိလာသော အသိပညာ၏ တိုးပွားခြင်းကို ကိုယ်စားပြုသည့် ဒီယလေ အခန်းကြီး ၁၁ ၏ နောက်ဆုံး ခြောက်ပိုဒ်တွင် ဖော်ပြထားသော အသိပညာတိုးပွားခြင်းသည်၊ ဟိဒကေယ် မဖြစ်အားဖြင့်လည်း ကိုယ်စားပြုထားသကဲ့သို့၊ အမှန်တရား၏ ရန်သူများက ဆန့်ကျင်တားဆီးခဲ့ကြသည်။ ထိုဆန့်ကျင်မှုကြောင့် ပရောဖက်ပျံချက်ကို သုံးဆယ့်သုံးချောင်း၏ နိယာမကို နားလည်သဘောပေါက်လာရပြီး ထိုနိယာမကို အစပိုင်း၌ ရောမ၏ သုံးဆယ့်သုံးချောင်းအဖွဲ့သာ ပထမဦးဆုံး အသိအမှတ်ပြုခဲ့သည်။ ထိုအကြောင်းအရာပင် ပရောဖက်ပျံချောင်း၏ ရူပါရုံကို တည်ဆောက်ပေးသော အဓိကအကြောင်းအရာဖြစ်သည်။

ဗျာဒိတ်မရှိသော အရပ်၌ လူမျိုးသည် ပျက်စီးတတ်၏။ သို့ရာတွင် တရားတော်ကို စောင့်ထိန်းသောသူသည် မငဲ့ဂလာရှိ၏။ သုတုတံကျမ်း ၂၉:၁၈။

ရောမ၏ သရုပ်သကန်သုံးမျိုးကို သုံးဆယ့်သုံးချောင်းအားဖြင့် ပရောဖက်ပျံချောင်း ပုပ်ရဟန်းအာဏာရောမတို့၏ ဘာသာရေးသည် ပင်ဝါဒဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုပျံချောင်း သူတို့၏ ဘာသာရေးကို Pontifex Maximus ဟူသော ဘွဲ့အမည်ခံထားသော လူတစ်ဦးက အုပ်ချုပ်နေကြောင်း ဖော်ထုတ်ပြသည်။ ရောမ၏ ထိုသရုပ်သကန်နှစ်မျိုးက သတ်မှတ်ထားသော ကာလအပိုင်းအခြားတစ်ရပ်အတွင်း အထွတ်အထိပ်အာဏာဖြင့် အုပ်စိုးမည့် အစမပျံ မိပထဝီဝင်ဆိုင်ရာ အင်အားသုံးခုကို ဖယ်ရှားပစ်ကြောင်း၊ ထိုပျံချောင်း သူတို့သည် မိမိတို့၏ ခိုင်ခံ့ရာ သန်ရင်းရာဌာနဖြစ်သော ခုနစ်တောင်ကုန်းရှိသော ရောမမြို့မှ အုပ်စိုးမည်ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ထုတ်ပြသည်။ ထိုပျံ ထိုနှစ်မျိုးလုံးက ဘုရားသခင်၏ သစ္စာရှိလူတို့ကို သူတို့က ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခဲ့ကြောင်း သက်သေခံခဲ့ကြသည်။ သို့ဖြစ်၍

ဤသက်သေခံပေးအပေါ် အခြေခံ၍ ခေတ်သစ်ရောမ၏ ဘာသာရေးသည် ပင်ဂါဒဖြစ်မည်ကို၎င်း၊ သူမသည် Pontifex Maximus ဟူသော ဘွဲ့အမည်ကို ဆောင်သော ရောမပုပ်ရဟန်းက ဦးဆောင်ညွှန်ကြားမည်ကို၎င်း ကျွန်ုပ်တို့ သိရှိကြသည်။

မဟာပဋိပက္ခတန်ဆာမသည် အာဏာကို သိမ်းပိုက်၍ အမင်းဆိုးသော အုပ်စိုးမှုကို ပျံ့နှံ့ ခေတ်သစ် ရောမသည် အတားအဆီး သုံးခုကို ကျော်လွှားရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုအတားအဆီးများအနက် ပထမတစ်ခုမှာ အတိတ်သမိုင်း၌ ဖြစ်ပျက်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ဥရောပ၌ ရောမ၏ အာဏာကို ဆန့်ကျင်တားဆီးခဲ့သော ရောမ၏ ဘုရားမဲ့ ရန်သူဖြစ်သည့် ဆိုဗီယက်ယူနီယံသည် ၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် ပျက်သုဉ်းသွားခြင်းဖြင့် ထိုအတားအဆီးကို ဖယ်ရှားပေးခဲ့သည်။ နောက်တစ်ခုသော အတားအဆီးသည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၌ မကမ္ဘာမီ ရောက်ရှိလာမည့် တနင်္ဂနွေပေဒကေကြောင့် ဖျိခြုံခံရမည်ဖြစ်ပြီး ထိုနောက် ကုလသမဂ္ဂသည် မိမိ၏ အာဏာကို ခေတ်သစ် ရောမထံသို့ အချိန်တိုအတွင်း ပေးအပ်မည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် အပြည့်အဝ နန်းတင်ခံရပြီးသောအခါ နောက်ဆုံးနရေကများ၏ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုသည် ဖြစ်ပေါ်လာမည်ဖြစ်သည်။

ဒီယလေကျမ်းနှင့်၊ အထူးသဖြင့် ဗျာဒိတ်ကျမ်း အခန်း ၈ သည်၊ ခေတ်သစ် ရောမကို မှန်ကန်စွာနားလည်နိုင်ရန် အထောက်အကူပြုသော ရောမ၏ ပရောဖက်ပုဂ္ဂိုလ်များအားလုံးကို ပေးထားသည်။ ထိုသဘာဝလက္ခဏာများအနက် တစ်ရပ်မှာ၊ ခရစ်နှစ် ၃၃၀ တွင် ကွန်စတန်တင်က ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့်အတိုင်း ရောမအင်ပါယာကို အရှေ့နှင့် အနောက်ဟူ၍ ခွဲဝေခြင်းဖြစ်သည်။ အယူမှားရောမနှင့် ပုပ်ရဟန်းမင်းအုပ်စိုးသော ရောမကို တစ်စုတစ်စည်းတည်း စဉ်းစားကြည့်လျှင်လည်း၊ ရောမ၏ နှစ်ဖက်သဘာဝသဘာဝကို ထင်ဟပ်ပြောဆိုနေသည်။ အနောက်ရောမနှင့် အရှေ့ရောမကို ပေါ်ပေါက်စေခဲ့သော ကွန်စတန်တင်၏ ခွဲဝေမှုသည်၊ အယူမှားရောမနှင့် ပုပ်ရဟန်းမင်းအုပ်စိုးသော ရောမတို့အတွက် ဒုတိယသက်သေတစ်ရပ်လည်း ဖြစ်သည်။ ကွန်စတန်တင်သည် အရှေ့ဘက်တွင် နိုင်ငံရေးအာဏာကို တည်ထောင်ခဲ့ပြီး၊ အနောက်ဘက်တွင် ဘာသာရေးအသင်းတော်အာဏာကို ချန်ထားခဲ့သည်။ အယူမှားရောမသည် နိုင်ငံအုပ်ချုပ်ရေးပညာကို ကိုယ်စားပြုပြီး၊ ပုပ်ရဟန်းမင်းအုပ်စိုးသော ရောမသည် အသင်းတော်အုပ်ချုပ်ရေးကို ကိုယ်စားပြုခဲ့သည်။ ဒီယလေ ၂ ၏ သံနှင့် မြေစေးအားဖြင့် သို့မဟုတ် ဒီယလေ ၈ ၏ အထိုးချိန်နှင့် အမချိအားဖြင့် သို့မဟုတ် ဒီယလေ ၇ ၏ သားကောင်တိရစ္ဆာန်များနှင့် ဒီယလေ ၈ ၏ သန်ရှင်းရာဌာနဆိုင်ရာ တိရစ္ဆာန်များအားဖြင့် ပုံဆောင်ပြထားသည့်အတိုင်း၊ အရှေ့သည် နိုင်ငံအုပ်ချုပ်ရေးပညာ ဖြစ်ပြီး၊ အနောက်သည် အသင်းတော်အုပ်ချုပ်ရေး ဖြစ်သည်။

ခေတ်သစ်ရောမသည်လည်း သဘာဝသဘာဝအားဖြင့် နှစ်ဖက်ပါဝင်သော အရာဖြစ်မည်ဖြစ်ပြီး အသင်းတော်နှင့် နိုင်ငံတော်၊ သံနှင့် ရှုံ၊ ထို့ပြင် ဘာသာရေးအာဏာပညာနှင့် နိုင်ငံရေးအာဏာပညာတို့ ပေါင်းစပ်ထားသော အစုအဖွဲ့တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ခေတ်သစ်ရောမသည် သဘာဝသဘာဝအားဖြင့် သုံးဖက်ပါဝင်သော အရာလည်း ဖြစ်သည်။ ဗျာဒိတ်ကျမ်း အခန်း ၈ တွင် အနောက်ရောမနှင့် အရှေ့ရောမတို့သည် အမှန်တကယ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သင့်ကတေအရလည်းကောင်း၊ သုံးပိုင်းခွဲခြားခံခဲ့ရသည်။ အရှေ့ရောမမှ အုပ်ချုပ်ခဲ့သော ကွန်စတန်တင်သည် မိမိ၏ နိုင်ငံကို မိမိ၏ သား သုံးယောက်အား အမှန်တကယ် ခွဲဝေပေးခဲ့ပြီး၊ အနောက်ရောမမှာမူ ရောမအင်ပါယာက အသုံးပြုသော အစိုးရဖွဲ့စည်းပုံ သုံးမျိုးကို ကိုယ်စားပြုသော နေ၊ လ၊ ကပြတို့ဖြင့် သင့်ကတေအရ ဖော်ပြခဲ့ရသည်။ ထိုကကြောင့် ခေတ်သစ်ရောမသည် ဘာသာရေးအာဏာပညာနှင့် နိုင်ငံရေးအာဏာပညာ ဟူသော နှစ်ဖက်ပါဝင်သော အရာဖြစ်သော်လည်း၊ နဂါး၊ သားရဲနှင့် မိစ္ဆာပရောဖက်တို့ဖြင့် ကိုယ်စားပြုထားသော သုံးဖက်ပါဝင်စည်းမှုကိုလည်း ကိုယ်စားပြုမည်ဖြစ်သည်။

ပင်ဂါဒနှင့် ပုပ်ရဟန်းမင်းကြီးဆိုင်ရာ ရောမတို့၏ ထင်ရှားပေါ်လွင်မှုများသည် နောက်ဆုံးခေတ် မော်ဒန်ရောမ၏ ရှုပ်ထွေးနက်နဲသော ပရောဖက်ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာ ဖွဲ့စည်းပုံကို ဖော်ထုတ်ပြသသည်။

မကဗြိမိ ထွက်ပေါ်လာမည့် တနှင့်ဂန္ဓနေ့ဥပဒေတွင် ဖြစ်ပေါ်လာသော သုံးမျိုးပေါင်းစည်းမှုသည် ကမ္ဘာကို အာမာဂန်ဒုန်သို့ ပို့ဆောင်စေသည်။ ယင်းသည် အသင်းတော်နှင့် အစိုးရတို့၏ ပေါင်းစပ်မှုကို သင့်ကတေပုဂ္ဂိုလ်က မှုဘာလုံးဆိုင်ရာ “သားရဲ၏ ရုပ်ပုံ” ဖြစ်သည်။ ၎င်း၏ ဦးခေါင်းမှာ မိမိ၏ တန်ခိုးအာဏာ၏ အခြေစိုက်ရာဖြစ်သော ရောမမျိုးမှ အုပ်စိုးသော Pontifex Maximus ဖြစ်သည်။ အပူဖြူ၏ လူ၏ အရပ်ဘက်အာဏာကို ကုလသမဂ္ဂက ပံ့ပိုးပေးမည်ဖြစ်ပြီး အနုတိခရစ်၏ သုံးမျိုးဖြစ်သော်လည်း နှစ်မျိုးသာဆောင်သော စနစ်ကို အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ အတင်းအကျပ်ပြုလှမ်းမိုးနိုင်စွမ်းအားဖြင့် ကမ္ဘာကိုအား လက်ခံစေရန် အတင်းအဓမ္မ ပုဂ္ဂိုလ်မည်ဖြစ်သည်။ ထိုကဏ္ဍ၌ ဗျာဒိတ်ကျမ်း အခန်းကဏ္ဍ ၁၃၊ အခန်းငယ် ၂ ၌ ပရိယောဂ (နဂါး) သည် ပုပ်ရဟန်းမင်းကြီးအုပ်ချုပ်မှုအား “မိမိ၏ တန်ခိုး၊ မိမိ၏ ပလုလင်၊ နှင့် ကြီးမားသော အာဏာ” ကို ပေးခဲ့သကဲ့သို့၊ ပရိယောဂအားဖြင့် ပို့ဆောင်ပေးသော အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသည်လည်း မော်ဒန်ရောမအတွက် ထိုအလုပ်သုံးမျိုးကို အတူတကွ ဆောင်ရွက်ပေးသည်။ ပလုလင်သည် တောင်ခုနစ်လုံးရှိသော ရောမမြို့အတွင်းရှိ ဗာတိကန်မြို့ပြ၏ ဖြစ်ပေါ်မှု အာဏာသည် ကုလသမဂ္ဂ ဖြစ်ကာ၊ တန်ခိုးသည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် ပုပ်ရဟန်းမင်းကြီးအုပ်ချုပ်မှုကို “မိမိအဆုံးသို့ ရောက်လာမည်ဖြစ်၍၊ မည်သူမျှ သူ့ကို မကူညီကြ မညွှန်ရောသို့ ကမ္ဘာကို အတူတကွ ဦးဆောင်ပို့ဆောင်ကပြသည်။

ဤလူငယ်လူမိုက် နောက်ဆောင်းပါးတွင် ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်။

ထိုနောက် ဆဋ္ဌမကောင်းကင်တမန်သည် မိမိဖလားကို ဥဖရေတီးမြစ်ကြီးပေါ်သို့ သွန်ချလေ၏။ ထိုမြစ်၏ရေသည် အရှေ့ဘက်မှလာသော ရှင်ဘုရင်တို့၏လမ်းကို ပြင်ဆင်ထားနိုင်စေရန် ခန်းခြောက်သွားလေ၏။ ထိုနောက် ငါသည် ဖားနှင့်တူသော မသန်ရှင်းသည့် ဝိညာဉ်သုံးပါးကို နဂါး၏နှုတ်မှလည်းကောင်း၊ သားရဲ၏နှုတ်မှလည်းကောင်း၊ မိစ္ဆာပရောဖက်၏နှုတ်မှလည်းကောင်း ထွက်လာသည်ကို မငြိလေ၏။ အကဏ္ဍကား၊ ထိုဝိညာဉ်တို့သည် နိမိတ်လက္ခဏာများကို ပြုလုပ်သော နတ်ဆိုးဝိညာဉ်များဖြစ်ကြပြီး အနုတိတန်ခိုးရှင် ဘုရားသခင်၏ ထိုကျမ်းမြတ်သောနဂါး၏ စစ်ပုံအတွက် သူတို့ကို စုဝေးစေခြင်းငှာ မကြော်ငြာရှင်ဘုရင်တို့ထံသို့လည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာလောကတစ်ခုလုံး၏ရှင်ဘုရင်တို့ထံသို့လည်းကောင်း သွားကပြလေ၏။ ကပြ၍လေ၏။ ငါသည် သူ့ခိုးကဲ့သို့ လာမည်။ မိမိအဝတ်ကို စောင့်ထိန်းလျက် နိုးကြားစောင့်ကြည့်နေသောသူသည် မင်္ဂလာရှိ၏။ သို့မဟုတ် သူသည် အဝတ်မပါဘဲ လမ်းလျှောက်၍ မိမိ၏ရှက်ဖွယ်ကို သူတစ်ပါးတို့ မငြိရမည်။ ထိုနောက် သူတို့ကို ဟဗျောဗာသဖြင့် အာမဂဒေဒါန်ဟု ခေါ်သော အရပ်တစ်ခု၌ စုဝေးစေတော်မူ၏။ ထိုနောက် သတုတမကောင်းကင်တမန်သည် မိမိဖလားကို လထေသို့ သွန်ချလေ၏။ ထိုအခါ “ပီးစီးပီဟု ဆိုသော အသံကြားစိတ်သည် ကောင်းကင်မိမိတော်အတွင်းမှာ ရာဇပလုလင်ထံမှ ထွက်ပေါ်လာလေ၏။ ဗျာဒိတ်ကျမ်း ၁၆:၁၂-၁၇။